

Zuid-Amerika als nieuwe examenregio: een voorproefje

Gery Nijenhuis
International Development Studies, SG&PL/UU

KNAG-Onderwijsdag
Vrijdag 7 november 2014

Het komende uur

Zuid-Amerika als nieuwe examenregio;

- ❖ Bevolkingsparticipatie in lokale besluitvorming;
- ❖ Internationale migratie;

→ Wat betekent het voor ontwikkeling?

Bevolkingsparticipatie

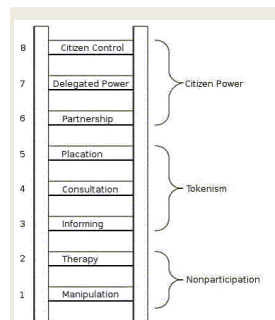
De achtergrond van bevolkingsparticipatie

- Democratisering;
- Decentralisatie;
- 'Maatwerk' beleid;

van government → governance (good ~)

Bevolkingsparticipatie in Zuid-Amerika

- Regio wordt gezien als bakermat;
- Sinds jaren '80 vorige eeuw;
- Verschillende vormen:
 - Consultatie (*cabildos abiertos*), participatieve planning, participatory budgeting, participatief beheer van hulpbronnen;

De participatieladder van Arnstein (1969)

(1) Bolivia: participatieve planning

- Wet op de bevolkingsparticipatie (1994);
- Decentralisatie;
- Meer invloed bevolking in besteding deel van gemeentelijk budget;

Projecten

Clustering

Onderhoud van wegen

Projecten

Toiletten

Irrigatie

Impact mbt participatie van de bevolking

- participatie in lokale overheid: toegenomen, maar zeer gedifferentieerd;
- participatie in lokale besluitvorming: in rurale gebieden hoog;
- participatie in uitvoering projecten: in rurale gebieden hoog;
- Over de hele linie zeer gedifferentieerd beeld;

Impact mbt lokale economische ontwikkeling

- vanaf 1995: enorme toename investeringen op het platteland
- vooral gericht op verbeteren sociale infrastructuur: onderwijs en gezondheid; ook: verbeteringen wegen
- relatief weinig investeringen direct gericht op productieve, economische activiteiten

Beperkingen

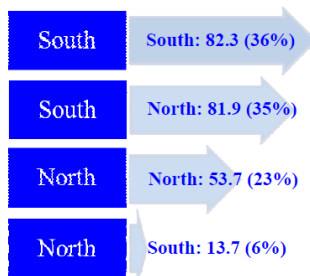
- Financieel: beschikbare middelen vs. verantwoordelijkheden
- Politiek: gebrek aan coördinatie, lokale politiek, corruptie;
- Sociaal: diep verankerd wantrouwen;
- Capaciteiten: gebrek aan kennis, training;

Internationale migratie

Vraag

- Wat is het aandeel van zuid-zuid migratie in totale migratiestromen wereldwijd?

Bron: United Nations/Population facts, 2013 (beschikbaar op: http://www.un.org/en/esa/pop/meetings/migration/pdf/International%20Migration%202013_Migrants%20by%20origin%20and%20destination.pdf)

Migratie in de regio

- Van immigratie naar emigratie;
- Nationaal (vanaf 1930), maar ook in toenemende mate internationaal:
 - Ca. (I) 36 miljoen emigranten (LA): 70% NA, 14% LA; 12% Europa, 4% overig (UN, 2013)
 - Relatie politiek-economische model;
 - Achterliggende redenen;

→ Migratie als onderdeel van *livelihoods* in Zuid-Amerika;

Eind 20ste eeuw

- Emigratie neemt toe;
- Diversificatie wat betreft bestemmingen: intraregionaal (Argentinië/Venezuela), maar ook interregionaal: VS en Zuid-Europa;
- Diversificatie naar herkomstgebieden;
- Diversificatie van migrantenstroom;
- Toename ongedocumenteerde migranten;

Transnationale karakter

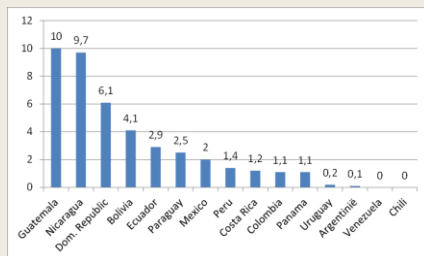
- 'hier' en 'daar';
- Mogelijk gemaakt door communicatie technieken, sociale media;
- Links met 'home':
 - geld: remittances;
 - Waarden, tradities, kennis: sociale remittances;

Bron: Online Wallstreet Journal, beschikbaar op: <http://online.wsj.com/articles/SB10001424052702303531204579203861742570436>

Remittances als % van het BNP (bron:

Wereldbank 2013)

‘Omgekeerde’ mobiliteit

- Economische crisis in Europa en VS:
 - ‘Reverse remittances’;
 - Terugkeer, al dan niet begeleid;
 - Nieuwe immigranten;

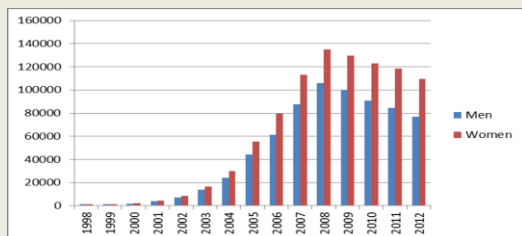
Case: Bolivia - Spanje

- Internationale migratie in Bolivia: betrekkelijk recent fenomeen (jaren '80 en '90)
- Belangrijkste bestemmingen:
 - Argentinië
 - VS
 - Brazilië

Spanje is nieuwe bestemming:

- Relatief jonge stroom:
 - Sterke stijging sinds 2001;
 - Feminisering;
 - Relatief hoog opgeleid;
 - Tot april 2007 geen visumplicht;
 - Belangrijkste bestemmingen: Barcelona, Madrid, Valencia, Murcia, Andalucía;

Bolivianen geregistreerd bij de Padrón Municipal, 2001 – 2012 (INE, 2013)

Bolivianen in Spanje

- Bouw, persoonlijke dienstverlening, landbouw
- De overgrote meerderheid stuurt geld terug
 - Voor Bolivia is Spanje de belangrijkste bron van geldterugzendingen (44%)

Effect herkomstgebied (1)

- Geldterugzendingen worden beschouwd als een zegen;
- Korte termijn, maar ook lange termijn investeringen!

Effect herkomstgebied (2)

- Arbeidstekort in Bolivia
- Sociale kosten:
 - ‘Gebroken’ gezinnen
 - Kinderen van migranten
- Sociale remittances:
 - Vaardigheden
 - Gender patronen

Internationale migratie vs ontwikkeling

- Internationale migratie is niet het recept voor ontwikkeling!
- Het is moeilijk om grip te krijgen op remittances om zodoende ontwikkeling – ook op de lange termijn – te stimuleren
- Het onmogelijk om migratiestromen te controleren: dynamisch, flexibel en tijdspecifiek